

Povinnosti a obmedzenia člena štatutárneho orgánu obchodnej spoločnosti so stopercentnou majetkovou účasťou štátu

Podľa čl. 2 ods. 1 písm. zb) zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení ústavného zákona č. 545/2005 Z. z. (ďalej len „ústavný zákon“) sa členovia štatutárneho orgánu obchodnej spoločnosti so stopercentnou majetkovou účasťou štátu považujú za verejných funkcionárov, na ktorých sa vzťahujú povinnosti a obmedzenia upravené v čl. 4 až 7 ústavného zákona. To znamená, že členovia predstavenstva „štátnej“ akciovej spoločnosti ako verejní funkcionári sú pri výkone svojej funkcie pokiaľ ide o možný konflikt záujmov výraznejšie obmedzení ako členovia štatutárnych orgánov obchodných spoločností v súkromnom sektore alebo spoločností, ktoré nie sú vo výlučnom vlastníctve štátu. **Obmedzenia a povinnosti vyplývajúce z vyššie uvedeného ústavného zákona majú prednosť pred ustanoveniami o zákaze konkurencie podľa Obchodného zákonníka alebo stanov predmetnej obchodnej spoločnosti.**

Podľa čl. 4 ústavného zákona člen predstavenstva v postavení verejného funkcionára je povinný pri výkone svojej funkcie presadzovať a chrániť verejný záujem. Pri výkone svojej funkcie verejný funkcionár nesmie uprednostniť osobný záujem pred verejným záujmom.

Verejný funkcionár sa musí pri výkone svojej funkcie zdržať všetkého, čo môže byť v rozpore s týmto ústavným zákonom. Na tento účel verejný funkcionár nesmie

- a) využívať svoju funkciu, právomoci z nej vyplývajúce a informácie nadobudnuté pri jej výkone alebo v súvislosti s jej výkonom na získavanie výhod vo svoj prospech, v prospech jemu blízkych osôb ani iných fyzických osôb alebo právnických osôb; to sa nevzťahuje na činnosť alebo úlohu, ktorá vyplýva verejnému funkcionárovi z výkonu jeho funkcie,
- b) žiadať dary, prijímať dary, navádzať iného na poskytovanie darov alebo získavať iné výhody v súvislosti s výkonom svojej funkcie; to sa nevzťahuje na dary poskytované zvyčajne pri výkone verejnej funkcie alebo dary poskytované na základe zákona,
- c) sprostredkovať pre seba, blízku osobu, pre inú fyzickú osobu alebo právnickú osobu okrem prípadu, ak to pre verejného funkcionára vyplýva z výkonu jeho verejnej funkcie, obchodný styk so
 1. štátom,
 2. obcou,
 3. vyšším územným celkom,
 4. štátnym podnikom, štátnym fondom, s Fondom národného majetku Slovenskej republiky alebo inou právnickou osobou zriadenou štátom,
 5. rozpočtovou organizáciou alebo príspevkovou organizáciou zriadenou obcou,
 6. rozpočtovou organizáciou alebo príspevkovou organizáciou zriadenou vyšším územným celkom alebo
 7. inou právnickou osobou s majetkovou účasťou štátu, Fondu národného majetku Slovenskej republiky, obce alebo vyššieho územného celku,
- d) nadobúdať majetok od štátu alebo Fondu národného majetku Slovenskej republiky inak ako vo verejnej súťaži alebo vo verejnej dražbe; to sa vzťahuje aj na blízke osoby verejného funkcionára,
- e) uzatvoriť zmluvu o tichom spoločenstve alebo nadobúdať akcie na doručiteľa inak ako dedením,
- f) používať svoju osobu, svoje meno a priezvisko, svoju podobizeň, obrazovú snímku, záznam svojho hlasu alebo svoj podpis na reklamu,
- g) používať symboly spojené s výkonom svojej funkcie na osobný prospech.

Podľa čl. 5. ústavného zákona verejný funkcionár nesmie vykonávať funkcie, zamestnania a činnosti, ktoré sú nezlučiteľné s funkciou verejného funkcionára podľa Ústavy Slovenskej republiky a zákonov.

Verejný funkcionár nesmie

- byť štatutárnym orgánom alebo členom štatutárneho orgánu;
- byť členom riadiaceho, kontrolného alebo dozorného orgánu právnickej osoby, ktorá bola zriadená na výkon podnikateľskej činnosti, okrem valného zhromaždenia a členskej schôdze (teda platí zákaz členstva v orgánoch súkromných obchodných spoločností zriadených na podnikanie okrem valného zhromaždenia alebo členskej schôdze);
- podnikat'; to sa nevzťahuje na výkon povolania, ktoré môže vykonávať len fyzická osoba za zákonom ustanovených podmienok (napr. môže byť súčasne činný ako znalec, môže vykonávať pedagogickú alebo vedeckovýskumnú činnosť).

Tento zákaz sa nevzťahuje na členstvo verejného funkcionára v orgáne právnickej osoby, ktoré vyplýva z osobitného zákona alebo zo samotného výkonu funkcie verejného funkcionára.

Zákaz podnikania alebo členstva v súkromnej obchodnej spoločnosti sa nevzťahuje ani na zastupovanie

- a) štátu v orgánoch právnických osôb s majetkovou účasťou štátu,
- b) Fondu národného majetku Slovenskej republiky v orgánoch právnických osôb s majetkovou účasťou Fondu národného majetku Slovenskej republiky alebo
- c) obce, alebo vyššieho územného celku v orgánoch právnických osôb s majetkovou účasťou obce alebo vyššieho územného celku.

To znamená, že tieto subjekty môže zastupovať aj keď vykonávajú podnikateľskú činnosť ale súčasne musí byť splnená podmienka, že sa za toto zastupovanie neposkytuje finančná odmena.

Ak člen predstavenstva vykonáva vyššie uvedené aktivity nezlučiteľné s pozíciou verejného funkcionára je povinný do 30 dní od svojho ustanovenia do funkcie tieto aktivity ukončiť alebo urobiť právny úkon, smerujúci k ich ukončeniu.

Podľa čl. 6 ústavného zákona ak sa člen predstavenstva zúčastňuje na rokovaní orgánu o veci, na ktorej má osobný záujem, je povinný túto skutočnosť oznámiť ešte predtým, ako na rokovaní vystúpi. Toto oznámenie musí byť zaznamenané v zápisnici z rokovania.

Podľa čl. 7 ústavného zákona je člen predstavenstva v pozícii verejného funkcionára povinný do 30 dní odo dňa, keď sa ujal výkonu verejnej funkcie, a počas jej výkonu vždy do 31. marca podať písomné oznámenie za predchádzajúci kalendárny rok, v ktorom uvedie,

- a) či spĺňa podmienky nezlučiteľnosti výkonu funkcie verejného funkcionára s výkonom iných funkcií, zamestnaní alebo činností podľa čl. 5 ods. 1 a 2 ústavného zákona,
- b) aké zamestnanie vykonáva v pracovnom pomere, obdobnom pracovnom vzťahu alebo štátnozamestnaneckom pomere a akú podnikateľskú činnosť vykonáva popri výkone funkcie verejného funkcionára,
- c) aké má funkcie v štátnych orgánoch, v orgánoch územnej samosprávy, v orgánoch právnických osôb vykonávajúcich podnikateľskú činnosť a v orgánoch iných právnických osôb; taktiež uvedie, z ktorých uvádzaných funkcií má príjem, funkčné alebo iné požitky,
- d) svoje príjmy dosiahnuté v uplynulom kalendárnom roku z výkonu funkcie verejného funkcionára a z výkonu iných funkcií, zamestnaní alebo činností, v ktorých vykonávaní verejný funkcionár pokračuje aj po ujatí sa výkonu funkcie verejného funkcionára,
- e) svoje majetkové pomery a majetkové pomery manžela a neplnoletých detí, ktorí s ním žijú v domácnosti, vrátane osobných údajov v rozsahu titul, meno, priezvisko a adresa trvalého pobytu.

Majetkovými pomermi sa rozumie

- a) vlastníctvo nehnuteľnosti vrátane vlastníctva bytu a nebytového priestoru,
- b) vlastníctvo hnuťelnej veci, ktorej zvyčajná cena presahuje 35-násobok minimálnej mzdy,

- c) vlastníctvo majetkového práva alebo inej majetkovej hodnoty, ktorých menovitá hodnota presahuje 35-násobok minimálnej mzdy, alebo
- d) existencia záväzku, ktorého predmetom je peňažné plnenie v menovitej hodnote presahujúcej 35-násobok minimálnej mzdy.

K písomnému oznámeniu priloží najneskôr do 30. apríla potvrdenie o podanom daňovom priznaní k dani z príjmov fyzických osôb alebo iný doklad vydávaný na daňové účely potvrdzujúci sumu príjmov, ktoré získal za predchádzajúci kalendárny rok. **Oznámenie podáva verejný funkcionár Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií.**